

Handläggare
Åsa Ahlsved
Telefon: 08-50836251
Annica Håkansson
Telefon: 08-50836262**Till**
Äldrenämnden
Den 23 april 2024

Utveckla matlyftet

Svar på remiss från kommunstyrelsen KS 2023/1126

Förvaltningens förslag till beslut

Äldrenämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen om att utveckla matlyftet och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har remitterat en motion med förslag om att äldrenämnden ska ges i uppdrag att ta fram ett utbildningsprogram om näringslära för i första hand hemtjänstpersonal, men även personal på vård- och omsorgsboende. Mat och måltider har stor betydelse för hälsa och livskvalitet. En måltid i gemenskap kan minska ofrivillig ensamhet och ge ökat välbefinnande. Minskad aptit samt ned-satt smak och luktsinne kan leda till undernäring.

På stadens utbildningsplattform finns webbutbildning ”Mat och måltider för äldre” som är tillgänglig för all personal och riktad till vård- och omsorgsboenden. Det är en grundläggande utbildning för personalen som kan genomföras individuellt eller i grupp. Förvaltningen instämmer med att kunskap inom området mat och måltider är mycket viktigt för vård- och omsorgspersonal inom äldreomsorgen. Medel från matlyftet kommer i år bland annat att användas till en webbutbildning för hemtjänstpersonal inom området mat och måltider. Utbildningen kommer att läggas upp på liknande sätt som webbutbildningen ”Mat och måltider för äldre”.

I motionen Utveckla matlyftet föreslås att äldrenämnden ges i uppdrag att ta fram ett utbildningsprogram om näringslära i första hand till hemtjänstpersonal men även personal på vård- och omsorgsboende. Det finns redan en webbutbildning för personal som arbetar på vård- och omsorgsboende. Under året kommer äldreförvaltningen att ta fram ytterligare en webbutbildning för hemtjänstpersonal.

Bakgrund

Kommunstyrelsen har remitterat en motion med förslag att äldre-
nämnden ska ges i uppdrag att ta fram ett utbildningsprogram om
näringslära för i första hand hemtjänstpersonal, men även personal
på vård- och omsorgsboende, för yttrande senast den 31 maj 2024.
De övriga remissinstanserna är stadsledningskontoret, miljö- och
hälsoskyddsnämnden, Skärholmens stadsdelsnämnd, Norra inner-
stadens stadsdelsnämnd, Pensionärernas riksorganisation (PRO) och
Sveriges Pensionärsförbund (SPF).

Ärendet

Mat, dryck och måltider tillhör livets glädjeämnen och har stor be-
tydelse för hälsa och livskvalitet. Att få uppleva matglädje genom
att känna gemenskap, dofter, utseende, variation och olika smaker
kan bidra till en god hälsa och leda till ett ökat välbefinnande. Mins-
kad aptit samt nedsatt smak och luktsinne kan leda till undernäring.
För att motverka undernäring bör näringsriktiga måltider fördelas
jämnt under dagen och serveras på ett trevligt sätt.

Sedan år 2019 har Stockholms stad genomfört satsningen matlyftet
för att förebygga undernäring och ofrivillig ensamhet. Äldreomsor-
gens verksamheter har ansökt om medel för olika sociala aktiviteter
som till exempel matlagningsträffar och provsmakning för att stärka
den sociala dimensionen kring mat och måltider.

Idag är det en ojämn kunskapsnivå för personal inom området mat
och måltider. Det kan till exempel behövas kunskap om hur maten
ska serveras och vilka tillbehör som ska ingå i en fullgod och nä-
ringsriktig måltid.

I motionen föreslås att matlyftet utvecklas genom att äldre-
nämnden tar fram ett utbildningsprogram om näringslära. Detta gäller i första
hand för hemtjänstpersonal, men även för personal på vård- och
omsorgsboenden.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för stadsövergripande äldre-
omsorgsfrågor. Samverkan med de fackliga organisationerna har
skett i förvaltningsgruppen den 17 april. Kommunstyrelsens pensio-
närsråd har tagit del av ärendet den 16 april och det för socialnäm-
nden, äldre- och överförmyndarnämnden gemensamma rådet
för funktionshinderfrågor den 18 april.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen instämmer i att kunskap inom området mat och måltider är mycket viktigt för personal inom hemtjänst och vård- och omsorgsboende. Maten och måltiderna är av stor betydelse för den äldres hälsa och välbefinnande. Måltider i gemenskap kan även minska ofrivillig ensamhet vilket har stor betydelse för den fysiska och psykiska hälsan.

På stadens utbildningsplattform finns webbutbildning ”Mat och måltider för äldre” som är tillgänglig för all personal och riktad till vård- och omsorgsboenden. Den är indelad i sex olika avsnitt som bland annat tar upp näringslära, måltidsmiljö och förebygga undernäring. Det är en grundläggande utbildning för personalen som kan genomföras individuellt eller i grupp.

Matlyftet är budgeterat till 11,5 miljoner kronor för år 2024 varav 10,2 miljoner är avsatta till stadsdelsförvaltningarna. Resterande belopp kommer bland annat att användas till en webbutbildning för hemtjänstpersonal inom området mat och måltider. Utbildningen kommer att läggas upp på liknande sätt som webbutbildningen ”Mat och måltider för äldre”. Detta kan ge grundläggande kunskaper för hemtjänstpersonal som kan genomföras individuellt eller i grupp. Utbildningen bör bli obligatorisk för att alla ska ha en grundläggande kunskap. Webbutbildningen kommer att lanseras under år 2025.

I motionen Utveckla matlyftet föreslås att äldrenämnden ges i uppdrag att ta fram ett utbildningsprogram om näringslära i första hand till hemtjänstpersonal men även personal på vård- och omsorgsboende. Det finns redan en webbutbildning för personal som arbetar på vård- och omsorgsboende. Under året kommer äldreförvaltningen att ta fram ytterligare en webbutbildning för hemtjänstpersonal.

Äldreförvaltningen förslår att äldrenämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen om att utveckla matlyftet och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Patric Rylander
Äldredirektör
Äldreförvaltningen

Linda Hamnes
Avdelningschef
Äldreförvaltningen

Bilagor

1. Utveckla matlyftet